SPK **Biuletyn**

STOWARZYSZENIE
POLSKICH KOMBATANTÓW
ODDZIAŁ SZWECJA

MALMÖ, 10 czerwca 1948 r.
Nr.3 - Rok II

W IV ROCZNICE BITWY O MONTE CASSINO.

18.5.1944 - 18.5.1948.

"Cztery lata temu o godzinie 10,20 ręką żołnierza 2 Korpusu został zatknięty sztandar polski na ruinach Klasztoru Monte Cassino. Nie był to właściwy sztandar, ale proporzec pułku ułanów podolskich. Chociaż bitwa trwała nadal, ogień artylerii nieprzyjacielskiej kładł się na zboczach wzgórza, moment ten uznaliśmy za symbol zwycięstwa, osiągniętego przez wysiłek mózgu, trudu, krwi i serca.

......."Na cmentarzu Monte Cassino leży obok dowódcy brygady strzelec, obok księdza saper, obok katolików ewangelicy, prawosławni, greko-katolicy, żydzi i mahometanie. Wszyscy oni oddali życie dla Polski.

......"Chciałbym, aby tak jak pod Monte Cassino wszystkie nasze wysiłki skupiły się ku osiągnięciu jednego, wspólnego celu, aby tak samo były złączone i dziś dla tego samego głównego celu, którym jest

.......................POLSKA WOLNA, CAŁA I NIEPODLEGŁA."

/Wyjątki z przemówienia gen. Wład. Andersa w Londynie w czasie żałobnej akademii ku uczczeniu poległych - 18. maja b.r./

X X
X

.........Milczą zmarli, izolowani betonem, trawertynem, dolomitem. Odcięci są doskonale od świata, ale nie od nas. Między nimi i kolegą, który wyżył - - żywy tok.

.........Żegnamy was. Jeśli na dnie polskich wierzeń tłucze się legenda o żołnierzach, co wyjdą z grobów w ponowny dzień "D", to pod Monte Cassino legenda nabrała ponownej surowej treści.

Nie chcemy turystów, nie chcemy zachwytów, nie poto oni zmarli, by być pretekstem do czyjegoś łatwego wzruszenia. Leży z nimi zamknięta prawda, która rozsadzi nie tylko beton, trawertyn, i dolomit. ale i świat.

I stanie się jak pisał Lechoń:

Zakupili kwiaty
Chcąc na groby je rzucić poetyczną dłonią,
Lecz nocą pękły groby i Polacy z bronią
Ruszyli, aby żądać za swą krew zapłaty.

/ Z "Bitwa o Monte Cassino" Wańkowicza/.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

POMOC SYBIRAKOM.

Rozpoczęta w kwietniu b.r. zbiórka pieniężna na "Pomoc Sybirakom" z inicjatywy Zarządu Oddziału SPK. dała dotychczas następujące cyfrowe wyniki:

Ogółem wysłano w teren 68 list składkowych, z czego 50 zakończyło już swoją zbiórkę, dając w sumarycznym zestawieniu kwotę: 3 193,06 koron szw.

Poszczególne listy składkowe zebrały:

Strängnäs	32.-
Stockholm /harcerki/	25,80
Vrigstad /Vrigstadhemmet/	68.-
Malmö /harcerki/	65,50
Trelleborg /sekcja SPK/	27.-
Stockholm /harcerze/	36.-
Atvidaberg /Ognisko Polskie/	64,50
Bromölla	168.-
Malmö /harcerze/	77.-
Malmö /harcerki/	207.-
Malmö /Koło SPK/	114,65
Malmö /Poranek Muzyczny/	47,80
Malmö-Limhamn	61,47
Tranas	122.-
Tranas	206.-
Jönköping /Kom.Org.SPK/	105.-
Norrköping /Koło SPK/	82,50
Norrköping	32.-
Norrköping	57,50
do przeniesienia	1599,72
z przeniesienia	1 599,72
Boras /sekcja SPK/	139,50
Fagersta	54.-
Ludvika	36,50
Uppsala	111,60
Trelleborg /sekcja SPK/	38.-
Jönköping /Kom.Org.SPK/	304.-
Halmstad	122,50
Oskarström	70.-
Harplinge	25.-
Hälsingborg /Koło SPK/	81.-
Göteborg /Koło SPK/	64.-
Surahammar /sekcja SPK/	185,74
Västeras /Koło SPK/	37.-
Sultuna /Sekcja SPK/	50.-
Stockholm /Koło SPK/	109,50
Stockholm /Zw.b.Więźniów/	42.-
Landskrona /Koło SPK/	38.-
Jönköping /Kom.Org.SPK/	85.-
razem	3193,06

Zarząd Oddziału SPK wyraża na tej drodze serdeczne podziękowania wszystkim ofiarodawcom za ich zrozumienie sprawy i wkład do powszechnej akcji kombatanckiej w udzielaniu pomocy byłym członkom A.K. wracającym z Sybiru. Szczególne podziękowanie kierujemy do sympatyków SPK, jak i do tych wszystkich członków naszego Oddziału, którzy zajęli się akcją zbiórki w terenie.

Podajemy do wiadomości, że zebrane pieniądze są już realizowane we właściwy sposób na cele pomocy Sybirakom.

ODEZWA
DO WSZYSTKICH POLAKÓW W SZWECJI.

Nigdzie tak silnie nie odczuwa człowiek konieczności gromadnego współżycia, jak właśnie na emigracji. Dowodem tego na naszym terenie - to istnienie w prawie każdym większym środowisku Polaków organizacji, skupiającej ludzi w celu oparcia życia o wspólnotę celów i wzajemnej pomocy oraz stworzenie rodzimej polskiej atmosfery.

W ciągu prawie trzech lat pobytu większości nas w Szwecji, zakończyliśmy pierwszy etap organizowania się w stowarzyszeniach polskich. Jednak nie na tym koniec. Dzisiejsza sytuacja polityczna, nasze obecne warunki pracy zmuszają nas do myślenia naprzód, do znalezienia drogi zabezpieczenia sobie i rodzinom najbliższej przyszłości, a równocześnie uczynienia z siebie możliwie najbardziej samodzielnego i twórczego elementu na emigracji.

Wszyscy zgodnie stwierdzamy, że w obecnych warunkach do Kraju wracać nie możemy. Ponadto obecne zaognione położenie międzynarodowe nakazuje nam pozostawać także na tym terenie w stałym pogotowiu. Nie schodząc z dotychczasowej niepodległościowej linii politycznej, stwarzać musimy dla całej grupy polskiej rozumne i trwałe warunki przyszłości. Starania się o wizy, emigracja zamorska w niepewne warunki życia, zwłaszcza bez odpowiednich kapitałów potrzebnych na przejazd i zorganizowania sobie na nowym miejscu życia - jest wprawdzie dyktowaną koniecznością chwili, niemniej tylko półśrodkiem. Zabezpieczenie przyszłości leży w tworzeniu wartości trwałych, w stałym uniezależnianiu się gospodarczym Polaków, w organizowaniu rozumnej emigracji i życia całości do czasu powrotu do wolnej Ojczyzny.

Projektuje się dlatego stworzenie Polskiego Towarzystwa Akcyjnego o charakterze prywatnym, złożonego z ludzi doświadczonych i uczciwych,/z wyłączeniem wszelkiego rodzaju spekulantów, blagierów i jednostek podkopujących zaufanie ogółu/ celem kupna i eksploatacji handlowej z początku jednego i stopniowo dalszych statków handlowych. Przedsiębiorstwo takie oparte na własnych kapitałach, zabezpieczy ewentualną dalszą emigrację, a ponadto przynosząc dochody udziałowcom - stanowić będzie jednocześnie zalążek wspólnej niezależności ekonomicznej na obczyźnie.

Wystarczy dla przykładu podać tylko parę cyfr: Jest nas na terenie Szwecji około 3 500 Polaków. Gdyby tylko połowa z tej liczby zaoszczędziła w ciągu roku po tysiąc koron, dałoby to kapitał akcyjny 1 milion i 750 tyś. koron, co przy uzupełnieniu pożyczką bankową pod hipotekę statku - umożliwiłoby postawienie pod banderą towarzystwa około 6-ciu statków po 1500 ton każdy, i przyniosłoby conajmniej pół miliona czystego zysku rocznie. Doświadczenie Estończyków w tej dziedzinie, osiągnięte przez nich rezultaty /posiadają kilka spółek/, winny nam być tutaj bodźcem do szybkiego urzeczywistnienia celu.

Drogą do osiągnięcia przez nas tego celu jest zaoszczędzenie sobie tysiąca koron na kupno udziału powstającego towarzystwa akcyjnego. Starania w sprawie kupna statku, zaciągnięcia pożyczki bankowej, stworzenie form prawnych towarzystwa akcyjnego, rejestracji statku i flagi handlowej są w toku załatwiania.

Podając powyższe do wiadomości, pragniemy w tej chwili zainteresować ogół tą akcją i ze swej strony zachęcić do natychmiastowego rozpoczęcia oszczędzania na kupno udziału /akcji/. W propagowaniu tej idei, mimo prywatnego charakteru towarzystwa akcyjnego, również inne organizacje polskie na tut. terenie zgłaszają swoją współpracę.

Dalsze informacje podawać będziemy na łamach prasy polskiej oraz drogą wewnętrznych okólników.

Zarząd Oddziału SPK - Szwecja.
Tegelgardsgatan 10a
M a l m ö .

Wysyłamy w teren książki.

Zapowiadana w komunikatach wewnętrznych naszego Oddziału akcja bibliotek wędrownych przyjęła już kształty widome. Bezpośrednio z ukazaniem się "Biuletynu" wysyłamy pierwsze zestawy bibliotek wędrownych do Kół SPK. Zestawy obejmują zarówno beletrystykę, jak i dzieła poważniejsze, poezje i książki dla młodzieży. Ponadto dołączono do każdego zestawu pewną ilość podręczników szkolnych dla gimnazjum i liceum. Odnośnie książek szkolnych donosimy, że zainteresowani, pragnący korzystać z całkowitego kompletu mogą zwrócić się do Centrali bibliotecznej SPK w Lund, Kiliansgatan 11, poprzez miejscowe Koło SPK, w celu przesłania im odpowiedniego zestawu.

Każda biblioteczka wędrowna obejmuje około 60 tomów i wysyłana jest z Centrali bibliotecznej w specjalnie na ten cel sporządzonych skrzynkach-szafkach. Biblioteczkę taką zatrzymują Koła SPK na okres trzech miesięcy, po czym poszczególne Koła wymieniają między sobą biblioteczkę.

Wysyłając pierwsze książki polskie do środowisk rodaków na obczyźnie, polecamy je szczególnie gorąco troskliwości i miłości czytelników. Wszakże książka w ojczystym języku to przyjaciel, podchodzący do nas z całą masą wspomnień. Jak przekonacie się z niejednych kart tytułowych, książki te, tak jak i my tułacze po szerokim świecie, wędrowały od Syberii i Kazakstanu, poprzez pustynie Libii i Włochy, aż do Anglii. Dzisiaj oddano je nam - żołnierzom w cywilu na uchodźctwie. Szanujmy ją więc i kochajmy.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

Biuro Paczek SPK.

Zarząd Oddziału SPK wszedł w kontakt z działającym na terenie Anglii Biurem Paczek SPK, za pośrednictwem którego można wysyłać do Kraju paczki o różnej zawartości i w nieograniczonej ilości. Ze sprawozdania Biura wynika, że w ub. roku wysłano wzgl. pośredniczono w wysyłce około 7 tyś. paczek wartości, przekraczającej 16 tyś. funtów.

W paczkach można drogą zamówienia wysyłać m.i. obuwie, lekarstwa, odzież, koce, zegarki, żywność, jak kawę, kakao, cynamon, pieprz, czekoladę, herbatę itp. Wobec coraz większych ograniczeń w wysyłaniu paczek z terenu Szwecji do Kraju, okazję wysyłki paczek przez Biuro Paczek w Londynie należy wykorzystać w jak najszerszym zakresie.

W jaki sposób można zamówić paczkę ? Należy:

1. zażądać od miejscowego Koła SPK wzgl. wprost od Zarządu Oddziału prospekt, w którym zestawione są paczki wysyłane przez Biuro Paczek
2. Podać numer katalogowy wybranej paczki oraz cenę.
3. Podać dokładny adres odbiorcy - blokowymi literami, imiona w pełnym brzmieniu.
4. Podać dokładny adres nadawcy.
5. Zamówienie przesłać na adres Zarządu Oddziału SPK - Tegelgardsgatan 10a Malmö, oraz kwotę pieniężną przekazem na ten sam adres. Kurs jednego funta = 14,60 kr. szw.

Resztę formalności, jak przekazanie zamówienia do Biura Paczek do Londynu, rozliczenie pieniężne, itp. załatwia Zarząd Oddziału SPK.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

E M I G R A C J A .

W miarę naszych możliwości będziemy na łamach "Biuletynu" informowali naszych członków w sprawie możliwości i warunków osiedlenia w różnych krajach, tak Europy jak i poza nią. Informacje te czerpiemy bądź bezpośrednio z terenów objętych imigracją, bądź z aktualnych komunikatów Rady do Spraw Osiedlenia Uchodźców Polskich, która urzęduje w Londynie.

A N G L I A .

Polacy w Szwecji mogliby liczyć na osiedlenie się na terenie W.Brytanii tylko w ramach angielskiego planu rekrutacyjnego uchodźców, t.zw. EUROPEAN VOLUNTARY WORKERS /E.V.W./, który ogranicza się do sprowadzania robotników do prac w rolnictwie, hutnictwie, tkactwie, służbie domowej, szpitalnictwie itp. Kontrakty są roczne.

Sprowadzenie do W.Brytanii może również nastąpić na skutek indywidualnego wniosku pracodawcy brytyjskiego, który na prośbę krewnych lub przyjaciół zainteresowanego, zamieszkałego w W.Brytanii, - zgodziłby się na zatrudnienie Polaka ze Szwecji. Pracodawca musiałby wówczas złożyć wniosek na specjalnym formularzu w jednym z urzędów pracy w Anglii /Labour Exchange/.

Poza tym o przyjazd do W.Brytanii mogliby się starać, na zasadzie osobnego rozporządzenia Home Office /Min:Spraw Wewn./ ci Polacy, którzy posiadają na terenie W.Brytanii bliskich krewnych /np. żona, mąż, rodzice/, lub też są dalszymi krewnymi /np. dziadkowie, niepełnoletnie rodzeństwo kuzyni,/ osób mieszkających w W.Brytanii i sami znajdują się w trudnej sytuacji materialnej /distressed persons/ w Szwecji. O sprowadzenie ich mogą wystąpić krewni zamieszkali w W.Brytanii, przez wysłanie im t.zw. listów zapraszających.

F R A N C J A .

Francja dziś tak samo potrzebuje cudzoziemskich robotników, jak potrzebowała ich przed wojną. Ze względu jednak na sytuację powojenną i zubożenie kraju, Francja nie może narazie przyjmować wielu emigrantów i warunki życiowe, jakie im może ofiarować, są dziś nieporównanie gorsze od przedwojennych. Wyjątek stanowią górnicy. Francja tak bardzo potrzebuje wzrostu wydobycia węgla, iż ofiarowuje górnikom znacznie wyższe płace i racje żywnościowe niż robotnikom w innych gałęziach przemysłu. Poza tym są możliwości znalezienia pracy w rolnictwie, ale warunki są znacznie gorsze.

Osoby pragnące wyjechać do Francji muszą wystarać się o zaangażowanie ich do pracy przez jakiegoś pracodawcę we Francji i otrzymać od niego <u>kontrakt pracy</u>. Kontrakt musi być zatwierdzony przez francuskie Ministerstwo Pracy w Paryżu. Taki potwierdzony kontrakt wraz z trzema podpisami należy następnie złożyć w konsulacie francuskim, dołączając do niego podanie o wizę /Demande de visa/ w 5-ciu egzemplarzach i cztery fotografie paszportowe.

Żony i dzieci wyjeżdżających, mogą starać się o wizy równocześnie, lub też emigrant po przyjeździe do Francji wyjednuje dla nich i przesyła "Certificat d'hebergement", który się dołącza do podania osób zainteresowanych o wizę. Ważny szczegół stanowi wymaganie, by podpisujący kontrakt w jakiejś gałęzi pracy, pozostawał w tym zawodzie na stałe. Kontrakty górnicze zezwalają jednak na zmianę zawodu po roku pracy.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

K o m u n i k a t y   w e w n ę t r z n e .

ŚWIETO TRZECIEGO MAJA . Tegoroczny dzień Święta Narodowego uczczono we wszystkich Kołach SPK we własnym zakresie, albo w połączeniu z miejscowymi Kołami Polaków. Na szczególne podkreślenie zasługuje powzięta w czasie akademii 3-cio Majowej rezolucja Koła SPK Norrköping, następującej treści:

" Trzeci Maj jest symbolem dążeń narodowych do wolności, do postępu i niezależności Państwa Polskiego od obcych mocarstw. Konstytucja została uchwalona wbrew woli imperatorowej Katarzyny, a dziś obchód w Kraju rocznicy Konstytucji został przez nowych targowiczan z rządu warszawskiego - zakazany. My Polacy z Norrköpingu, drobny strzęp emigracji polskiej rozsianej dziś po całym globie, wzywamy na świadka świat cały, że w sercu nosimy wiarę w zwycięstwo: Sprawiedliwości nad przemocą, kultury nad azjatyckim zdziczeniem, postępu i prawdziwej demokratyczności nad terrorem.

-x-x-x-x-x-

PORANEK MUZYCZNY W MALMÖ. Staraniem Zarządu Oddziału i miejscowego Koła SPK zorganizowano dnia 23.maja b.r. "Poranek Muzyczny" z udziałem śpiewaka p.M. Ostrowskiego, orkiestry polskiej pod batutą p.L.Nawrota, oraz naszego młodego, dobrze zapowiadającego się kompozytora kol.Jana Korwina-Myczkowskiego, który wraz z swoim zespołem muzycznym w składzie: pp. R.Liewendahl, D.Waizman i R.Dahl, odegrał własną muzykę do operetki:"Pod błyszczącymi gwiazdami". Operetka ta wystawiona będzie w najbliższym sezonie teatralnym na scenie teatru szwedzkiego w Malmö.
Dochód z tej imprezy przekazano na "Pomoc Sybirakom".

-x-x-x-x-x-x-

SIATKA ORGANIZACYJNA SPK ODDZIAŁ SZWECJA. Oddział nasz posiada następujące komórki terenowe:

Koło SPK Göteborg ze sekcją w Boras,
" " Hälsingborg,
" " Landskrona,
" " Lund,
" " Malmö ze sekcją w Trelleborgu,
Koło SPK Norrköping,
" " Stockholm,
" " Västmanland /Västeras/, ze sekcją w Surahammar,
Komitet Organizacyjny SPK Gävle,
" " " Jönköping.

Koledzy, b.żołnierze P.S.Z., mający zamiar wstąpić do SPK proszeni są o zwracanie się do Kół terenowych, lub w braku kontaktów z nimi, wprost do Zarządu Oddziału SPK - Tegelgardsgatan 10a Malmö.

-x-x-x-x-x-x-

AFFIDAVITY. Przesłane przez Kolegów wypełnione formularze affidavitów do USA wysłane zostaną dnia 1.7.b.r. Organom Centralnym.

-x-xx-x-x-x-x-

POSZUKUJE SIE:

Roman M i c h a l i k , przebywający w Anglii - 5th Polish General Hospital East Everleigh nr.Marlborough, Wilts, poszukuje brata swego Michalika, który w ub. roku przebywał jeszcze na terenie Szwecji. Wszelkie informacje prosimy kierować na adres Zarządu Oddziału SPK.

-x-x-x-x-x-x-x-

Wydawca "Biuletynu": Zarząd SPK Oddział Szwecja - Tegelgardsgatan 10a Malmö.
Adres Redakcji i Administracji "Biuletynu": Kiliansgatan 11 Lund.